

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av författningsförslag med anledning av bestämmelserna i det nya luftkvalitetsdirektivet om tillgång till rättslig prövning och rätt till skadestånd samt Naturvårdsverkets delredovisning av regeringsuppdrag med förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet (Diarienummer: KN2025/01294)

Klimatkommunernas remissyttrande

Om förslaget

- I [promemorian](#) föreslås ändringar i miljöbalken och luftkvalitetsförordningen (2010:477) i syfte att genomföra bestämmelserna om tillgång till rättslig prövning.
- Enskilda som är berörda ska kunna initiera en prövning av frågor om provtagningspunkter och åtgärdsprogram avseende miljökvalitetsnormer för luft genom en framställan till den ansvariga myndigheten eller kommunen.
- Slutliga beslut som gäller sådana provtagningspunkter och åtgärdsprogram ska få överklagas.
- Staten eller en kommun ska kunna åläggas skadeståndsskyldighet om det har saknats ett godtagbart åtgärdsprogram, om nivån av luftföroreningar har överskridit den nivå som föreskrivs i en miljökvalitetsnorm och den högre nivån har orsakat personskada.
- Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 11 december 2026.

Klimatkommunernas synpunkter på förslaget

Åtgärder mot luftföroreningar bör ses i nära koppling till klimatpolitik och folkhälsopolitik – det behövs ett helhetsgrepp. Varje år beräknas minst 6 700 svenskar dö i förtid på grund av luftföroreningar, varav ca 1400 dödsfall årligen på grund av luftföroreningar (främst PM2.5 och NO2) från vägtrafiken¹.

De som drabbas hårdast av luftföroreningarna från fordon är barn, äldre, gravida och vissa kroniskt sjuka. Hälsa bör vara en stark drivkraft i miljöarbetet - det finns en uppsjö av olika åtgärder och satsningar som förbättrar luftkvaliteten samtidigt som utsläppen minskar och folkhälsan förbättras. Klimatkommunerna har många positiva exempel som vi gärna bidrar med på det här området.

Förslaget ställer nya krav på kommunerna, och det är viktigt att kommunerna får tillgång till stöd och vägledning samt resurser i arbetet. Klimatkommunerna anser att startdatum istället för 11 december 2026 bör infalla under våren 2027, för att ge kommunerna större möjligheter att anpassa sin organisation efter ökade krav i samband med införandet av direktivet.

Om Klimatkommunerna

Klimatkommunerna är en förening med 56 kommuner och två regioner som medlemmar. Medlemmarnas klimatarbete ligger i framkant i Sverige och världen, med tuffa klimat- och energimål och ambitiösa åtgärder. Klimatkommunernas övergripande syfte är att minska utsläppen av växthusgaser i Sverige genom erfarenhetsutbyte, påverkansarbete och spridning av goda exempel.

För styrelsen

Evelina Fahleson, ordförande i Klimatkommunerna

¹ [IVL Swedish Environmental Research Institute 2022](#)